

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0484 Oslo

Høring endring i politiloven og ekomloven

Vi viser til høringsbrev datert 4.12.2014 hvor Direktoratet for samfunnssikkerhet bes om å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med forslag om endringer i politiloven og ekomloven.

I høringsbrevet presenteres to alternativer, hvor alternativ 1 åpner for etablering av mobilregulerte soner og jamming uten at annet enn politiets eller PSTs vurderinger ligger til grunn. Alternativ 2 er likt, men med beskrankningen at det må foreligge mistanke om et straffbart forhold med strafferamme på minimum tre år. DSB ønsker å framheve noen momenter som vi mener er for dårlig belyst i høringsbrevets drøftingsdel.

DSB har forståelse for politiets og PSTs behov for disse virkemidlene, men vi savner en noe mer nyansert diskusjon på enkelte områder. For det første utfordrer begge alternativene personvernet, og kan sees på som en svekkelse av dette. Hvorvidt endringsforslaget fører til en reell endring i personvernet avhenger i hvilken grad og i hvilke situasjoner tiltakene faktisk iverksettes. I en demokratisk rettsstat som Norge er personvern et av de bærende prinsipper. I så måte ser DSB en potensiell fare i at endringsforslagene kan bidra til å utfordre borgernes syn på / tillit til staten som forvalter på dette området. Disse forholdene mener vi er for dårlig belyst i høringsbrevet.

I høringsbrevet påpekes korrekt at all mobilkommunikasjon innen gitte frekvensbånd blir rammet ved jamming. Det som ikke diskuteres i særlig grad er betydningen det har for andre kritiske samfunnsfunksjoner¹ at mobilkommunikasjonen er nede. Eksempelvis er befolkningens mulighet til å kontakte nødetatene viktig for opprettholdelse av liv og helse. Høringsbrevet argumenterer for at lovendringene er viktige nettopp for å ivareta liv og helse. Ivaretagelse av liv og helse kan altså brukes både for og imot lovendringene. Vi savner en nyansering av denne typen problemstillinger i høringsbrevet.

Mobilregulerte soner og jamming kan få konsekvenser for brann- og redningsvesenene og nødalarmeringssentralene og for Nødnett. Nødnettet kan påvirkes dersom man ønsker å jamme frekvenser som ligger nært opp til de frekvensene som benyttes av denne tjenesten, jf. pkt. 4.1.4 fjerde avsnitt, s. 21 i høringen.²

¹ Se *Sikkerhet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner – modell for overordnet risikostyring. KIKS-prosjektet – 1. delrapport*, DSB 2012 for hva som er kritiske samfunnsfunksjoner.

² I de teknologi- og frekvensnøytrale formuleringene utelukkes heller ikke Nødnett direkte, jf. pkt. 4.1.2.2, men DSB antar at det har formodningen mot seg at politiet rammer nødetatenes og andre beredskapssetaters sambandsnett direkte.

Basestasjoner kan også berøres ved bruk av nøytrale formuleringer, selv om det ett sted i høringen presiseres at basestasjoner ikke er å forstå som «bestemte» kommunikasjonsanlegg, jf. pkt. 4.1.3 siste setning.

22.01.2015

14/18929/faha

Utarmering av førsteinnsatsstyrken i brann- og redningsvesenene skjer primært over Nødnett og kan således bli berørt av etableringen av mobilregulerte soner. Områder der brannberedskapen er basert på innkallingsmannskaper (ingen er på brannstasjonen) vil være særlig sårbare. Konsekvensen er at brann- og redningsvesenet ikke blir kalt ut på en hendelse.

Utarmering av ytterligere brannmannskaper som har fri, reserveløsningen for all utarmering i brann- og redningsvesenene, og utvarslingen av mannskaper i Sivilforsvaret, vil bli enda hardere rammet da mange brann- og redningsvesen og Sivilforsvaret benytter utarmeringsløsninger basert på kommersielle GSM-nett, eksempelvis benyttes UMS/SMS. Det vil si at brann- og redningsvesenene kan oppleve mangel på innsatsmannskaper under håndteringen av branner og andre ulykker. DSB vil blant annet måtte se nærmere på rutiner for utvarslingen av mannskaper som har fri. Betalingsmodellen for abonnement i Nødnett, som Direktoratet for nødkommunikasjon har varslet at skal gjennomgås, vil være et viktig element i vurderingen.

Mobilregulerte soner vil kunne gi vesentlig tidstap i forbindelse med utvarslingen, selv om tiltakene som regel vil være begrenset i tid.

Brann- og redningsvesenenes håndtering av alarmer (fra særskilte brannobjekter, brannalarmer, trygghetsalarmer med mer) kan bli berørt ved jamming av frekvensbånd i offentlig mobilkommunikasjon. Det samme vil gjelde for posisjonering av hendelser i kart i brann- og redningsvesenenes kjøretøy og annen GIS relatert kommunikasjon og informasjon.

I hendelser der politiet får behov for å jamme kommunikasjonsanlegg, og Nødnett i ytterste konsekvens, kan det oppstå behov for umiddelbart samvirke mellom politi, brann og helse. Organiseringen av fremtidens nødmeldetjeneste bør ta dette i betraktning. Nasjonalt nødmeldingsprosjekt har nettopp avlevert en sluttrapport hvor det blant annet anbefales samlokalisering av nødmeldingssentraler. DSB mener at de foreslåtte tiltak om adgang til å benytte mobilregulerte soner m.v. som politioperative tiltak ytterligere understøtter behovet for å etablere samlokaliserte sentraler for politi, brann og helse.

Befolkningens mulighet til å varsle om brann og andre ulykker over mobiltelefon til nødalarmeringssentralene, vil reduseres dersom mobiltelefonnettene i et gitt geografisk område er jammet. Nødanrop til nødalarmeringssentralene vil fortsatt rammes, slik Samferdselsdepartementet bemerket til høringssvaret fra Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med endringer i ekomloven.

Kort oppsummert mener DSB at konsekvensene for andre kritiske samfunnsfunksjoner synes å være for dårlig vurdert i høringsbrevet bl.a. for brann- og redningsvesenene. Videre mener vi at personvern hensynet er lite framtrepende i høringsbrevet, og departementet bør gjøre en grundigere vurdering av slike hensyn, ikke bare juridisk, men også i lys av at lovendringene kan utfordre befolkningens rettsoppfatning. DSB anbefaler departementet å finne en løsning med en tydeligere terskelverdi enn strafferamme på tre år, samt at man opprettholder dagens løsning med at den nasjonale ekommyndigheten varsles uten ugrunnet opphold.

Med hilsen
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Per Brekke
avdelingsdirektør

Erik Thomassen
avdelingsleder